

Taistelutoverit.

Tämä tilaisuus ja eletyt viime päivät tuo mieleen historian tapahtumat ajassa 50 vuotta sitten. Tämä sama paikka, Helsingin Senaatintori, oli myös silloin käydyn suurtaistelun ja siihen liittyneiden kokousten, sekä mielenosoitusten todistajana. Vuoden 1905 suurlakolla taisteli kansa itselleen valtiollisia oikeuksia. Silloin oli kysymys kansallisen vapautemme ja itsenäisyytemme esitaistelusta.

Vaikka aikaa tuosta taistelusta onkin kulunut jo 50 vuotta, niin tästä huolimatta joudumme toteamaan, että paljon on vielä samanlaisuutta tämän päivän ja silloisen tilanteen välillä. Ennen muuta on nähtävä se, että yhtä hyvin kuin silloin, niin samoin myös nytkin tänä päivänä täytyy kansan suuren enemmistön, työväestön, olla valmiina ankaraankin taisteluun, puolustaakseen oikeuttaan

tasavertaisina ihmisinä ja tasavertaisina yhteiskunnan jäseninä.

Vuosisadan alussa käyty yleislakko oli taistelua valtiollisen itsemääräämisoikeuden puolesta perivanhoillista ja vierasta hallitusvaltaa vastaan. Taistelu, jota käydään tällä hetkellä, maamme jokaisella työ- ja tuotantoalalla, on taistelua koko maamme palkansaajien jokapäiväisen turvallisuuden ja samanarvoisuuden puolesta taloudelliselta ajattelultaan yhtä perivanhoillista pääomapiirien harvainvaltaa vastaan.

SAK ja sen ympärille ryhmittyneet maamme palkansaajat ovat käyneet jo 16 vuorokautta jatkuneen taistelun työpalkan ja työn kunnian puolesta. Te kaikki tiedätte, että puolustamme oikeata asiaa. Siksi tätä taistelua tullaan myös jatkamaan. Vastustajamme ovat valheilla ja provokaatioyrityksillään saaneet aikaan sen, että tämä taistelu, jota nyt käydään, koskee enemmän kuin tätä päivää ja ny-

kytilannetta. Se koskee koko suomalaisen palkansaajakunnan ja sen järjestöjen aseman tulevaa kohtaloa. Tämän maan porvarillista ajattelua ei näytä miellyttäneen se yhteiskunnallinen kehitys, jota ammattiyhdistysliike maassamme on tahtonut edistää. Voitto-osuuden suuruuteen tuijottavaa ja taloudellista yksinvaltaa tavoittelevaa pääoma- ja tuottajarintamaa ei myöskään ole miellyttänyt ne käsitykset, jotka ammattiyhdistysliikkeemme on talouspolitiikassamme pyrkinyt korostamaan.

Siksipä se haaste, joka maamme palkansaajille hintojen väkivaltaisen korotuksen muodossa sekä kieltäytymisenä palkkojen vastaavasta korotuksesta, kätkee taaksensa vastassamme olevan rintaman useita eri ryhmiä. Siihen kuuluvat suurimpaan omistusr ryhmään kuuluvat maataloustuottajat, teollisuus- ja vientipiirit, sekä

myös tilaisuutta hyväkseen käyttävät välittäjävoittoa hakevat yrittäjät. Ainoa mahdollisuutemme näissä oloissa on se, että olemme ottaneet meille osoitetun haasteen hetkeäkään epäröimättä vastaan. Voiton kannustimena meille riittää pelkästään se, että tiedämme puolustavamme kaikkia tämän maan palkansaaajia. Emme puolusta arvoja, jotka ovat toisten luomia. Puolustamme omaa työtämme työn arvoa yhteiskunnassamme.

On olemassa niitäkin kansanryhmiä, joitten asema joka suhteessa on sama kuin SAK:n jäsenistön asema, mutta joitten sosiaaliset alemmuskompleksit ja pitkäaikaiseen mielipidemuokkaukseen perustuva nöyryys, alistuminen ja mielistely ylempiä kohtaan erottaa heitä yhteisestä taistelusta. Emme kannu heille tästä kaunaa, koska uskomme, että työn oikean arvon näkeminen, - olkoonpa työ taikka toimisuuhde mikä tahansa - antaa heillekin ennenpitkää riittävästi vapaata ryhtiä oman paikkansa löytämiseen yhteiskunnassa.

Rahalle kuuliaisen kansanosan keskuudessa lietsotaan häikäilemättömästi yleistä mielipidettä taistelumme vastustamiseksi. Yleislakkomme pyritään selittämään rikokseksi kansakuntaamme ja sen yhteiskuntajärjestystä vastaan. Jos kansakunnan kokonaisetua on siinä, että kansan suuri enemmistö tekee työtä ainoastaan oman voiton turvaamiseen pyrkivän vähemmistön sanelemien ehtojen mukaan, niin silloin otamme tämän arvostelun ilomielellä vastaan. Olemme iloisia ja ylpeitä siitä, että emme halua olla suojaamassa näin tulkittua kansan kokonaisetua.

Laiminlyönti yhteiskuntamme kokonaisetua vastaan olisi puoleltamme tapahtunut silloin, jos vapaaehtoisesti sallisimme suomalaisen palkansaajaperheen toimeentulomahdollisuuksien alentua sille tasolle, johon puoleltamme tapahtuva alistuminen sen johtaisi.

Ei ole liiaksi sanottu, jos tältäkin paikalta totean, että me riittävän hyvin tunnemme, että tämä yhteiskunta on meidän omamme. Siksi myös tunnemme niitten menetysten arvon, jotka ovat seurauksena nykyisestä tuotannon pysähtymisestä. Tiedämme ne vaikeudet, jotka tästä suurtaistelusta myös yksityisille ihmisille on koitunut ja voi edelleen koitua. Yleislakko koettelee syvältä niin kansan aineellista kuin moraalistakin kykyä.

Näin on kuitenkin parempi kun se on kerran välttämättömyys. Vielä suuremmat vaikeudet olisivat edessämme, jos sallisimme sellaisen ajattelun saavan maassamme valtaa, että järjestäytyneen työväestön ääntä ei kuulla. Seuraukset kansamme tulevaisuudelle ja sisäiselle vapaudelle olisivat varmasti tällöin musertavat.

Jatkuvasti yleislakonkin aikana olemme olleet valmiita keskustelemaan sovinnon aikaansaamiseksi. Vielä tänäkin aamuna klo 3.00 päättyneissä neuvotteluissa olemme omasta puolestamme olleet valmiita

ratkaisuun, joka olisi merkinnyt sovinnon syntymistä. Olemme lähteneet tähän taisteluun SAK:n nimissä sen koko jäsenistön valtakirjalla ja siksi ei sovinto voi olla mahdollista muilla kuin oikeudenmukaisilla ehdoilla.

On olemassa riittäviä syitä, jotka ovat tehneet ja tekevät edelleenkin taistelumme välttämättömäksi.

1. Vuoden alussa toimeenpannut suuret hintojen korotukset merkitsivät raskasta ja suunniteltua iskua reaalipalkkoja ja työväestön elintasoa vastaan. Ennen yleislakkoa SAK tarjosi mahdollisuutta palauttaa hintataso lähtökohtaansa, mutta tähän ei suostuttu. Näin ollen SAK:lla oli valittavanaan vain kaksi vaihtoehtoa: suostua työntekijäin elintason alentamiseen tai taistella. Palkkatyöntekijät

ja heidän perheensä vaativat elintasonsa turvaamista ja SAK valitsi taistelun tien ja esitti palkkojen korottamista 12 markalla tunnilta. Tästä vaatimuksesta SAK on pitänyt ja tinkimättä pitää kiinni.

2. Työehtosopimukset ovat palkkatyöntekijäin turva. Työnantajat ovat halunneet kytkeä työehtosopimuspalkat hintatason palkkaratkaisuun. He eivät ole suostuneet antamaan työntekijöille heille kuuluvaa osaa työn tuottavuuden ja kansantulon noususta, vaan kuitata sen elinkustannusten kohoamisesta annettavalla hyvityksellä, jonka he kaiken lisäksi olisivat asettaneet valtion ja veronmaksajain kannettavaksi.

Tähän ei SAK ole voinut suostua. Me vaadimme normaaleja korjauksia työehtosopimusten palkkamääräyksiin. Tämän ohella me haluamme turvata elintasomme myös vastaisen hintakehityksen varalta. Me emme hyväksy elintasomme alentamista nyt eikä myöhemmin.

Yhtä tinkimättömästi kuin maamme ammattiyhdistysväki aikanaan taisteli työehtosopimusoikeuden puolesta me nyt taistelemme oikeudesta työehtosopimusten parantamiseen. Työntekijät ovat antaneet panoksensa maamme talouselämän kohottamiseksi ja vaativat oikeutetun osuutensa siitä. Taistelun tulos on yhtä riippuvainen meistä itsestämme, kuin se läpimurtautumisemme aikana oli riippuvainen edeltäjistämme. Voimamme on nyt suurempi kuin silloin. Hyvin järjestyneen vastustajan voittamiseksi me tarvitsemme voimamme lisäksi murtumatonta sitkeyttä. Kaksi taaksemme jäänyttä taistelun viikkoa osoittavat kaikille epäilijöille, että me, jotka muodostamme yksi kaikkien ja kaikki yhden merkeissä SAK:n - me viemme taistelumme päättävästi voittoon saakka.

3. Taistelumme ei kuitenkaan ole vain taistelua palkasta ja elintasosta. Se rintama, jonka maamme porvaristo ja työnantajat ovat marssittaneet tähän taisteluun valtalain kumoamisesta hintojen kohottamiseen saakka on tähdännyt taistelunsa pidemmälle. Selvästi on nähtävissä, että pääpyrkimyksenä on ammattiyhdistysliikkeen - työväestön todellisen turvan SAK:n - nujertaminen ja työväestön alistaminen porvariston mielivaltaan. Ulkopuolella maamme rajojenkin jo nähdään, että kysymys on laajakantoisesta hyökkäyksestä työväestön taloudellista, sosiaalista ja yhteiskunnallisia oikeuksia käsitävää turvallisuutta vastaan. Me tulemme kuitenkin osoittamaan, että tämä yritys on surkeasti kilpistytvä ammattiyhdistysliikkeen päättävään taistelurintamaan, joka kestää ratkaisevaan voittoon saakka.

4. Taistelumme lepää amatillisesti järjestyneen työväestön ja heidän urheitten perheittensä harteilla. Järjestömme ovat luoneet perustan palkkatyöntekijäin oikeudelle vapaassa maassa vapaasti esittää vaatimuksensa elinehdoistaan ja taistella niiden puolesta.

Tämän oikeuden vaaliminen on kunnia-asiamme. Olemme asettaneet toiminta- ja taistelutavoitteemme riittävästi vastuuta tuntien. Ne eivät ole tavoitteita vain yhden eturyhmän, vaan kaikkien muittenkin asemaa ja oikeuksia silmälläpitäen. Maamme järjestynyt työväestö on käytännössä osoittanut tuntevansa vastuun olojemme ja yhteiskunnan kehityksestä. Siksi voimmekin sanoa, että se mikä kelpaa järjestyneelle työväestölle, sen tulee kelvata koko kansalle.

Tässä maassa tulee tietää jokaisen, että työmiehen ja työpaikka-ajattelun varassa seisoo taikka kaatuu suomalainen kansanvalta. Ilman arkipäivän oikeudenmukaisuutta ja ilman arkipäivän turvallisuutta ei ole vapaan yhteiskunnan arvoista elämää. Tässä on tämän hetkisenkin taistelumme perussy.

Aina sotiemme päivistä lähtien on vastuu olemassaolostamme

ja yhteiskuntamme säilyttämisestä asetettu epäröimättä työmiehen harteille. Tämän vastuun suomalainen työmies tuntee, mutta se tuntee myöskin siihen liittyvän oikeuden.

"Tuntematon sotilas" ja vapautensa puolesta taisteleva suomalainen jokamies on 1940-luvun taitteen kansallinen sankari-eepos. Taloudellisen tasa-arvoisuutensa ja siihen liittyvien perusoikeuksiensa puolesta taisteleva nainen ja mies ovat kansallisen historiamme 1950-luvun sankareita. Jokainen järjestäytynyt palkansaaja tahtoo olla tämän vaativan nimen arvoinen.

Kokonaisuutta katsoen ei voida hyväksyä sitä, että yksikään talouselämämme osapuolista saisi olla tilanteen vaatiman ratkaisun ulkopuolella. Alkusyyt nykyiseen tilanteeseen ovat löydettävissä siitä ajattelusta, että tulonsiirtoja palkansaajien vahingoksi voitaisiin toteuttaa. Keskeisessä asemassa tilanteen kiristäjinä on viime kädessä ollut Maataloustuottajain keskusjärjestöjen harjoittama politiikka. Tässä maassa on jo aivan liiaksi jouduttu ratkai-

asemaan oikeiston synnyttämiä maatalouden kriisejä valtiovallan ja muitten eturyhmien kustannuksella. Käännö tässä suhteessa on tarpeellinen ja välttämätön.

Oikeudenmukaisen tulonjaon esteenä ei saa olla mitään sellaisia sopimuksia - ei edes hallitussopimuksia - joilla joku elinkeino pyrkii itselleen turvaamaan etuoikeutetun rälssiaseman, niin kuin laita on määrättyjen maatalouspiirien osalta.

Ratkaisua pitemmän päälle ei voida löytää muuten kuin siten, että kaikkien eturyhmien tulosuhteet pidetään oikeudenmukaisesti vakiintuneella tasolla ja että työn tuottavuuden ja kansantulon noususta, johon varmaan suuri osuus on myös työväestön ponnistuksilla, annetaan heillekin tasapuolinen osuutensa. SAK ei pyri siihen, että emme pyri muitten eturyhmien osuuden supistamiseen, vaikkapa sekin olisi taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti hyvin perusteltavissa.

Emme myöskään kehittyvän tuotantoelämän tuen kieltämiseen. Haluamme vain oikeudenmukaisuutta. Jos tällaista mieltä riittäisi kaikilla muillakin, niin kansallamme ei olisi kestettävänään nykyisiä vaikeuksia eikä tuotannon jatkuva käynti olisi nykyisellä tavalla häiriintynyt.

Vaikka ammattiyhdistysliike on kerta toisensa jälkeen pyrkinyt osoittamaan, että se ei salli tulonsiirtoja työntekijäkuluttajien vahingoksi, niin tästä huolimatta ei porvarillisen ajattelun ylpeys ja patruunahenki tätä ole uskonut. Olemme joutuneet kokemaan tämän suuntaisen vyörytysriityksen kerta kerran jälkeen. Jääräpäisyys ja sinnikkyys voivat olla hyviäkin ominaisuuksia, mutta kun ne kohdistuvat oman kansan enemmistön elinotujen polkemiseen, niin silloin ne eivät enää tätä ole. Ne ovat viime mahdollisuuksiltaan vanhentuneita, toiseksi kansantaloudellisen ajattelun vastaisia ja

kolmanneksi ne ovat typeriä. Olisi onnekkampaa jos meillä, kuten jo monissa muissa maissa kyettäisiin hoitamaan asioita tosiasioitten ja suuremman keskinäisen edun pohjalta. Tie tähän kokemukseen voi tulla kansallemme vielä paljonkin maksamaan.

Aloittamemme taistelu jatkuu voittoa kohti. Sitä ei voi estää vastustajain propaganda, ei pyrkimys hoitaa maan asioita rikkurivoimin, ei määrättyjen viranomaistenkaan taipumus osoittaa isänmaallisuuttaan vastapuolta kumartamalla, eikä edes, jopa maan rajojen ulkopuolelle levinnyt tieto Suomen Tietotoimiston totuudenrakkaudesta ja sen mukaisista yleislakkoa koskevista uutisista.

Maassamme on tällä hetkellä taistelussa yli puoli miljoonaa palkansaajaa. Luulevatko nämä pääomapiirien ja porvarillisen politiikan puotipojat, että työväestön rivit järkkyvät heidän mieli-

tekojensa edessä? Liikkeemme laajat joukot ansaitsevat ihailua ja tunnustusta siitä järjestyneestä taistelustaan jota se on käynyt ja joka ei horjumista tunne. Taistelumme voi muodostua nykyistäkin raskaammaksi, mutta se ei voi meitä lannistaa. Tämän maan tulee tälläkin herralla ja riittävän selvästi osoittaa, että se voi tarpeen tullen ennen nähdä nälkää kuin kieltää oman arvonsa ja asiansa oikeuden. En voi vielä sanoa taistelumme päättymisaikaa. Yhden asian voin sanoa, se päättyy oikeudenmukaisten vaatimustemme ja järjestöjemme arvovallan voittoon.